

Finanční arbitr

Legerova 1581/69, 110 00 Praha 1 – Nové Město

Tel. 257 042 094, e-mail: arbitr@finarbitr.cz

www.finarbitr.cz

Evidenční číslo:

FA/11241/2015

Spisová značka (uvádějte vždy
v korespondenci):

FA/PS/204/2015

Rozhodnutí o námitkách

Finanční arbitr příslušný k rozhodování sporů podle § 1 zákona č. 229/2002 Sb., o finančním arbitrovi, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o finančním arbitrovi“), rozhodl podle ustanovení § 16 odst. 2 ve spojení s ustanovením § 24 zákona o finančním arbitrovi a přiměřeným použitím zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“), v řízení zahájeném dne 19. 3. 2015 podle § 8 zákona o finančním arbitrovi na návrh navrhovatele ■ zapsaného v obchodním rejstříku vedeném Městským soudem v Praze, sp. zn. ■, zastoupeného na základě plné moci ze dne 20. 11. 2014 Mgr. Pavlem Bařkem, advokátem, evid. č. ČAK 10609, se sídlem Sokolovská 394/17, Karlín, 186 00 Praha 8, (dále jen „Navrhovatel“), proti instituci Raiffeisenbank a.s., IČO 49240901, se sídlem Hvězdova 1716/2b, 140 78 Praha 4, zapsané v obchodním rejstříku vedeném Městským soudem v Praze, sp. zn. B 2051 (dále jen „Instituce“), o námitkách Navrhovatele ze dne 1. 7. 2015 doručených finančnímu arbitrovi dne 3. 7. 2015, evid. č. FA/7902/2015 (dále jen „Námitky“), proti nálezu finančního arbitra ze dne 24. 6. 2015, evid. č. FA/6809/2015 (dále jen „Nález“), takto:

Námitky navrhovatele ■ doručené finančnímu arbitrovi dne 3. 7. 2015, evid. č. FA/7902/2015, se zamítají a nález finančního arbitra ze dne 24. 6. 2015, evid. č. FA/6809/2015, se podle ustanovení § 16 odst. 2 zákona o finančním arbitrovi potvrzuje.

O d ů v o d n ě n í :

1. Řízení o návrhu

Navrhovatel se v řízení před finančním arbitrem zahájeným proti Instituci domáhal náhrady škody ve výši 80.000.000,- Kč s příslušenstvím. Instituce podle tvrzení Navrhovatele způsobila škodu tím, že neoznámila podle § 18 odst. 1 zákona č. 253/2008 Sb., o některých opatřeních proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon proti praní špinavých peněz“), podezřelý obchod Ministerstvu financí České republiky (dále jen „Ministerstvo financí“), a současně tím, že porušila i obecnou prevenční povinnost předcházet škodám podle § 415 zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění účinném do dne 31. 12. 2013 (dále jen „zákon č. 40/1964 Sb.“), a neposkytovala Navrhovateli své služby s vynaložením odborné péče.

Finanční arbitr zjistil, že Navrhovatel s Institucí uzavřel dne 5. 12. 2008 Smlouvu o zřízení a vedení běžného účtu (dále jen „Smlouva o účtu“), na základě které zřídila Instituce Navrhovateli účet č. ■ (dále jen „Účet“). Smlouva o účtu ve svém čl. 5 stanoví, že další práva a

povinnosti stanoví Všeobecné obchodní podmínky Raiffeisenbank a.s, v posuzovaném případě účinné od 1. 11. 2008 (dále jen „Všeobecné obchodní podmínky“). Podle téhož ustanovení Smlouvy o účtu Navrhovatel uzavřením Smlouvy o účtu stvrdil, že se seznámil s jejich obsahem a souhlasí s nimi v plném rozsahu. Dne 20. 5. 2013 uzavřel Navrhovatel s Institucí Dohodu o ukončení vedení běžného účtu a vypořádání práv a povinností, ve které se dohodli na ukončení vedení Účtu. Navrhovatel s Institucí uzavřel dne 8. 4. 2010 Smlouvu o spořicíím běžném účtu (dále jen „Smlouva o spořicíím účtu“), na základě které zřídila Instituce Navrhovateli účet č. (dále jen „Spořicíí účet“). Dne 18. 3. 2011 uzavřel Navrhovatel s Institucí Dohodu o ukončení vedení běžného účtu a vypořádání práv a povinností, ve které se dohodli na ukončení vedení Spořicíího účtu.

Finanční arbitr v Nálezu zkoumal, zda Instituce odpovídá za Navrhovatelem tvrzenou škodu a dospěl k závěru, že nikoli, neboť Instituce neporušila povinnost podle § 18 odst. 1 zákona proti praní špinavých peněz, když platební transakce ze dne 21. 3. 2011 blíže identifikovaná na str. 9 Nálezu, která byla předmětem sporu (dále jen „Sporná transakce“), nebyla podezřelým obchodem. Instituce rovněž neporušila prevenční povinnost předcházet škodám podle § 415 zákona č. 40/1964 Sb., ani smluvní ujednání podle článku 16.2.1 Všeobecných obchodních podmínek, tedy povinnost postupovat s odbornou péčí (aniž by však taková povinnost z uvedeného článku vyplývala - pozn. finančního arbitra).

V této souvislosti finanční arbitr mj. konstatoval, že jednání jednatele Navrhovatele, ( ), bylo v rozhodné době jednáním Navrhovatele, a proto Navrhovatel nemůže tvrdit, že o Smlouvách o půjčce specifikovaných na str. 9 Nálezu, jež byly podkladovým právním vztahem ke Sporné transakci (dále jen „Smlouvy o půjčce“), nevěděl.

Finanční arbitr uzavřel, že *„[b]yla-li Navrhovateli způsobena škoda (tento předpoklad odpovědnosti za škodu se však nepodařilo Navrhovateli v řízení prokázat), není Instituce osobou, která by za ni odpovídala (a to ani v případě, že by finanční arbitr dospěl k závěru, že Instituce porušila Navrhovatelem tvrzené povinnosti, což se však nestalo). Podstatou tohoto případu je totiž to, že Příjemce nevrátil peněžní prostředky, které mu Navrhovatel poskytl jako půjčku. Instituce nemůže nést odpovědnost za rozhodnutí, s kým Navrhovatel vstoupí do smluvního vztahu a komu poskytne volné peněžní prostředky. Primárním nositelem odpovědnosti je ten, komu byla půjčka poskytnuta, v případě obchodních společností však může odpovědnost za škodu nést také statutární orgán, který při poskytování půjček dlužníku zaviněně porušil své povinnosti. V případě společnosti s ručením omezeným podle § 135 odst. 2 ve spojení s ustanovením § 194 odst. 5 zákona č. 513/1991 Sb. je jednatel povinen vykonávat svou funkci s péčí řádného hospodáře“*. Finanční arbitr zároveň připomněl, že ( ) nebyl jediným jednatelem Navrhovatele, z čehož vyplývá, že tvrzené škodě mohl zabránit i druhý jednatel ( ), pokud by svou funkci vykonával řádně.

Finanční arbitr se, ačkoli to již nebylo pro posouzení sporu rozhodné, rovněž stručně vyjádřil k ostatním předpokladům odpovědnosti za škodu, totiž vzniku škody samotné, příčinné souvislosti a zavinění Instituce.

Finanční arbitr před vydáním Nálezu posoudil všechny podklady, které v řízení shromáždil, a návrh Navrhovatele v celém rozsahu podle § 15 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi zamítl. Finanční arbitr veškeré své právní závěry v Nálezu rovněž řádně a dopodrobna odůvodnil.

3. Námítky Navrhovatele proti Nálezu

Navrhovatel rozporuje závěr finančního arbitra o tom, že „nelze dospět k odpovědnosti Instituce za škodu vzniklou Navrhovatelem, neboť podstatou případu je poskytnutí peněžních prostředků Navrhovatelem na základě půjčky“ a dále o tom, že „Instituce nemůže nést odpovědnost za rozhodnutí, s kým Navrhovatel vstoupí do smluvního vztahu a komu poskytne volné peněžní prostředky“. Podle Navrhovatele představovaly Smlouvy o půjčce, na jejichž základě Instituce realizovala Spornou transakci, „předstíraný právní úkon, který měl za cíl vyvést finanční prostředky z Navrhovatele“. I bez ohledu na tuto skutečnost je však pro posouzení sporu rozhodující odpovědnost Instituce za škodu vyplývající z porušení jejích zákonných a smluvních povinností ve vztahu ke svému klientovi, tj. Navrhovatelem.

K podezřelosti Sporné transakce Navrhovatel tvrdí, že závěr finančního arbitra o absenci podezřelého obchodu a tedy i o neporušení § 18 zákona proti praní špinavých peněz Institucí není podložený, když z argumentace použité v Nálezu a z otevřenosti pojmu „podezřelý obchod“ vyplývá opak.

Zákon proti praní špinavých peněz se vztahuje i na situace, kdy jsou peněžní prostředky „přímo předmětem trestného činu, a to i s nižším stupněm pravděpodobnosti“, v této souvislosti Navrhovatel odkazuje na nález Ústavního soudu ze dne 2. 12. 2013, sp. zn. I. ÚS 2485/13, podle něhož může Policie České republiky na základě informací od Finančně analytického útvaru Ministerstva financí v souvislosti s trestnou činností zajišťovat peněžní prostředky na bankovních účtech, a to ať už jsou ke spáchání trestného činu určeny, jsou výnosem z trestného činu nebo k němu byly použity.

Podle Navrhovatele je proto závěr finančního arbitra nesprávný a v rozporu s judikaturou Ústavního soudu, neboť § 6 zákona proti praní špinavých peněz nelze vykládat bez ohledu na smysl a účel tohoto zákona. Současně by podle jeho názoru bylo „absurdní, kdyby podezřelým obchodem nebyly transakce, kterými se přímo trestná činnost páchá (přičemž postačí pouze nižší stupeň pravděpodobnosti takové situace), ale pouze situace, kdy prostředky již pochází z trestné činnosti nebo jsou k takové činnosti určeny“.

Jelikož Instituce neznala ekonomický důvod Sporné transakce a současně byla Sporná transakce neobvyklá, Instituce měla tento důvod zjišťovat, aby vyloučila podezřelý obchod ve smyslu zákona proti praní špinavých peněz. Samotné uvedení ekonomického důvodu v popisu platby není podle Navrhovatele dostačující.

K obvyklosti Sporné transakce Navrhovatel připomíná některé argumenty finančního arbitra a tvrdí, že finanční arbitr nezohlednil tyto skutečnosti: „a) příjemce peněžních prostředků u Sporné transakce byla právnická osoba nikterak propojená s Navrhovatelem; b) účel Sporné transakce nebyl Instituci znám, jak vyšlo v řízení najevo a jak Finanční arbitr v Nálezu nezpochybňuje...“.

Jestliže pak finanční arbitr hodnotil obvyklost Sporné transakce tak, že „Instituce mohla s ohledem na dřívější odchozí platby důvodně předpokládat, že je pro Navrhovatele běžné provést (byť nikterak často) platební transakci v řádu několika desítek milionů korun na účet třetí osoby“, neboť nemohla zjistit, že majitelem účtu u jiných bank je Navrhovatel, je hodnocení finančního arbitra nesprávné, neboť z tohoto by pak vyplynulo, že: „i) Instituce ani při první transakci na účet Navrhovatele u cizí banky nezkontrolovala, či je bankovní účet příjemce a pak pochybila, když v prvním případě u převodu ze dne 16/11/2009 převod peněžních prostředků ve výši 101.535.424,46 Kč na účet ■ nepovažovala za podezřelou transakci; ii) instituce věděla, že Navrhovatel posílal peníze pouze na své účty v rámci bank v ČR a pochybila, když si nezjistila majitele účtu u první platby na účet jiné osoby než je Navrhovatel“.

Navrhovatel současně tvrdí, že pokud by se měl ztotožnit s tím, že „*Instituce nemůže mít z povahy věci informace o tom, kdo je majitelem účtu*“, bylo by nejlepším způsobem praní špinavých peněz založení několika účtů v několika bankách, posílat „*na tyto vlastní účty desítky milionů a ty opět přeposílat na účet jiný tak, aby se takovýto typ transakcí stal pro tento účet běžný a z pohledu Instituce nikterak podezřelý. Instituce měla prostředky jak zjistit majitele účtu, na který peněžní prostředky směřují, a tyto měla využít. Pokud tak neučinila, tak pochybila...*“. Navrhovatel uzavírá, že kdyby Instituce Spornou transakci ohlásila jako podezřelý obchod, škoda by se podstatně snížila, resp. vůbec nevznikla.

Co se týče aplikace § 415 zákona č. 40/1964 Sb., měl se finanční arbitr právě za situace, kdy podle jeho názoru nebyla Sporná transakce podezřelým obchodem ve smyslu zákona proti praní špinavých peněz (z důvodu, že na předmětné jednání Instituce se tento zákon nevztahoval), „*zabývat otázkou, zda-li jednání (nekonání) Instituce nepředstavuje porušení obecné prevenční povinnosti dle ustanovení § 415 občanského zákoníku*“.

Nelze se proto „*ztotožnit se závěrem, že by Instituce měla fungovat jako subjekt zbavený povinností jakéhokoliv racionálního uvažování, jako subjekt, který bezmyšlenkovitě plní platební příkazy tak, jak zadá osoba s podpisovým vzorem, za situace, kdy je zjevné, že realizací těchto příkazů může být způsobena majiteli těchto prostředků škoda (zde se opět nelze ztotožnit se závěrem Finančního arbitra, že příkazy dával Navrhovatel – příkazy dával jeden z jednatelů Navrhovatele, tj. osoba, které prostředky na účtu Navrhovatele nenáležely)*“.

Z uvedeného podle Navrhovatele vyplývá, že pokud jeden z jednatelů, který ani není společníkem Navrhovatele a nenakládá tak de facto se svým majetkem, provedl Spornou transakci, kterou „*zjevně tuneloval účet Navrhovatele*“, bylo přinejmenším namístě, aby Instituce kontaktovala druhého jednatele, případně se přesvědčila, zda Sporná transakce odpovídá schválenému obchodnímu vedení Navrhovatele a zda je s ní seznámen i Navrhovatelův společník.

Navrhovatel dále argumentuje článkem 16.2.1 Všeobecných obchodních podmínek („*S prostředky na Účtu může Klient nakládat pouze v souladu s právními předpisy...*“) a vyjadřuje své přesvědčení, že Instituce měla v rámci odborné péče zkoumat, zda její klient nakládá s prostředky na účtu v souladu s právními předpisy a zabránit tak tunelování Účtu. Podle Navrhovatele „*[o]dborná péče vynakládaná zkušeným bankovním subjektem přeci znamená přinejmenším to, že mne ten, kdo ji vykonává, upozorní na to, že jsem možná okrádán, a to třebaže vlastním jednatelem (stejně jako by mne upozornil všímavý soused na to, že se někdo pokoušel dostat do mého bytu). To však Instituce neučinila a odbornou péči omezila na bezmyšlenkovitě plnění příkazů k úhradě a umožnila tak nakládat s prostředky na účtu v rozporu s právními předpisy*“.

Pokud se jedná o vznik škody samotné, Navrhovatel tvrdí, že „*[n]ení možné přijmout závěr, že by škoda Navrhovateli nevznikla nebo, že by ji neprokázal, za situace, kdy se finanční arbitr výši škody vzniklé Navrhovateli v souvislosti s protiprávním jednáním Instituce v průběhu řízení dostatečně nezabýval a nepovažoval za nutné ji prokazovat*“.

Navrhovatel rozporuje rovněž závěry finančního arbitra ohledně příčinné souvislosti mezi jednáním Instituce a tvrzenou škodou. Argumentace finančního arbitra je podle Navrhovatele zavádějící, neboť „*[š]koda nevznikla Navrhovateli proto, že by mu nebyly vráceny prostředky poskytnuté na základě půjčky, ale proto, že jednatel Navrhovatele za asistence Instituce (resp. za absolutní nečinnosti Instituce a jejího neplnění zákonných a smluvních povinností) vyvedl z Navrhovatele peněžní prostředky*“.

Navrhovatel cituje nálezn Ústavního soudu ze dne 1. 11. 2007, sp. zn. I. ÚS 312/05, podle něhož „[p]ro výsledek je příčinou taková událost, kterou si nelze odmyslet, aniž by nutně odpadl i sám výsledek (škoda)“ a uzavírá, že „[p]okud by Instituce řádně plnila své povinnosti dle Zákona (rozuměj zákona proti praní špinavých peněz) a ustanovení § 415 občanského zákoníku (rozuměj zákona č. 40/1964 Sb.), pokud by Instituce řádně plnila ve vztahu k Navrhovateli své smluvní povinnosti a pokud by Instituce zavedla, resp. řádně uplatňovala i v případě Sporné transakce postupy vnitřní kontroly a komunikace za účelem naplnění podmínek Zákona, ke Sporné transakci, tudíž i ke škodě jak vznikla, by nedošlo. Závěr finančního arbitra je tedy nesprávný. Z tohoto důvodu spočívá Nález na nesprávném právním posouzení věci“.

4. Vyjádření Instituce

Instituce tvrdí, že pokud finanční arbitr shledal podstatu sporu v tom, že „smluvní partner Navrhovatele nevrátil Navrhovateli zapůjčené peněžní prostředky“, postupoval správně, a jestliže tak Navrhovatel v Námitkách nyní hovoří o Smlouvách o půjčce jako o předstíraných právních úkonech, navíc aniž by uvedl, jaké jednání mělo být zastřeno, jde o nové tvrzení bez opory v Navrhovatelem předložených důkazech, tedy tvrzení nevýznamné pro případnou odpovědnost Instituce za údajnou škodu.

Instituce odmítá tvrzení Navrhovatele o nepodloženosti závěrů finančního arbitra stran podezřelosti Sporné transakce a tvrdí, že argumentace Navrhovatele nálezem Ústavního soudu ze dne 2. 12. 2013, sp. zn. I. ÚS 2485/13, není pro posuzovaný spor relevantní, neboť tento nálezn se týkal „hodnocení institutu zajištění majetku za podmínek stanovených trestním řádem a předpoklady jeho využití orgány činnými v trestním řízení“.

Stejně tak Instituce považuje za správné i závěry finančního arbitra ohledně § 6 odst. 1 písm. d) zákona proti praní špinavých peněz, tj. že ekonomický důvod musí absentovat zjevně, a doplňuje, že „[f]akt, že údaje platebního příkazu zahrnovaly informaci o právním důvodu samotného převodu prostředků...je prima facie důkaz, který vylučuje – i vzhledem k dalším okolnostem – úvahu o tom, že Raiffeisenbank a.s. snad měla pochybovat, zda převod není převodem majetku bez zjevného ekonomického důvodu“.

Pokud se jedná o obvyklost Sporné transakce, Instituce považuje argumentaci finančního arbitra v Nálezu za přesvědčivou a tvrdí, že „nemá smluvní ani zákonnou povinnost před provedením platebního příkazu zjišťovat identifikační údaje o majiteli účtu, v jehož prospěch má být platební příkaz proveden, ke zjištění takové informace – je-li účet veden jiným poskytovatelem služeb – nemá právní nástroje (regulace úvěrových institucí prostřednictvím úpravy bankovního tajemství sdílení takových informací zamezuje)“. Podle Instituce se tak Navrhovatel nově dovolává i její neexistující povinnosti.

Instituce odmítá i námitky ohledně aplikace § 415 zákona č. 40/1964 Sb. a tvrdí, že Navrhovatel „konstruuje hypotetický test předpokladů, které by měla Raiffeisenbank a.s. zajistit před provedením platebního příkazu; neuvádí však, z jaké právní povinnosti by se měla taková činnost Raiffeisenbank a.s. odvíjet, a proč by měla obsáhnout Navrhovatelem představené aktivity“.

K otázce odborné péče ve smyslu čl. 16.2.1 Všeobecných obchodních podmínek Instituce doplňuje, že toto ustanovení nezakládá povinnosti Instituci, ale Navrhovateli. Ačkoliv pak Instituce „nezpochybňuje na straně klientů legitimní očekávání kvalifikovaného poskytování služeb ze strany úvěrové instituce, není srozuměna s tím, že by snad měla taková očekávání zahrnout také pravidelnou komunikaci s klienty, jejímž tématem by bylo jakékoliv potenciální ohrožení majetku klienta“.

Instituce souhlasí i se závěry finančního arbitra v otázce existence vzniklé škody, která podle ní teprve hrozí a „v takovém případě nepřipadá v úvahu specifikovat její výši, ale spíše očekávaný rozsah“. Podle Instituce Navrhovatel v Námitkách nově považuje za okamžik vzniku škody provedení Sporné transakce jednatelem Navrhovatele, k čemuž nejenže nepředkládá důkazy, ale čímž i „zásadně zpochybňuje své dosavadní tvrzení a k nim předložené důkazní prostředky“. Takový postup považuje Instituce za změnu procesní strategie lépe podporující nároky Navrhovatele a finanční arbitr by podle ní proto neměl k těmto novým tvrzením, i s ohledem na § 82 odst. 4 správního řádu, přihlížet.

K příčinné souvislosti jako dalšímu předpokladu své případné odpovědnosti za tvrzenou škodu Instituce tvrdí, že Navrhovatel představuje pouze svou perspektivu veškerých dějů, ta „ovšem zahrnuje řetězení různých hypotéz a očekávání, jež nelze považovat za žádných okolností za konsekvenci nutných příčin a následků, které spolehlivě vyústí ve vznik škody na straně Navrhovatele v důsledku jednání nebo opomenutí Raiffeisenbank a.s...“. Instituce je proto přesvědčena, že názory Navrhovatele na dosah „příčinné souvislosti zásadně překonávají dosavadní doktrinní i judikatorní závěry o teoriích příčinné souvislosti...“.

Instituce uzavírá, že Navrhovatel neprokázal ani vznik škody ani porušení právní povinnosti Institucí, v důsledku čehož nemohl prokázat ani příčinnou souvislost mezi nimi.

5. Řízení o námitkách

Finanční arbitr rozhoduje podle svého nejlepšího vědomí a svědomí, nestranně, spravedlivě a bez průtahů a pouze na základě skutečností zjištěných v souladu s tímto zákonem a zvláštními právními předpisy. Finanční arbitr není vázán návrhem a aktivně opatřuje podklady pro rozhodnutí; při svém rozhodování vychází ze skutkového stavu věci a volně hodnotí shromážděné podklady jak jednotlivě, tak ve vzájemné souvislosti.

Ustanovení § 16 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi dává stranám sporu právo podat proti nálezu finančního arbitra odůvodněné námitky, a to v zákonem stanovené lhůtě 15 dnů ode dne doručení písemného vyhotovení nálezu. Včasně podané námitky mají odkladný účinek. Podle § 16 odst. 2 zákona o finančním arbitrovi rozhoduje o námitkách rovněž finanční arbitr, který nálezu buď potvrdí, nebo změní. Jelikož zákon o finančním arbitrovi upravuje náležitosti námitek a zásady řízení o námitkách pouze částečně, postupuje finanční arbitr přiměřeně podle těch ustanovení správního řádu, která upravují odvolání jako řádný opravný prostředek a průběh odvolacího řízení (srov. ustanovení § 24 zákona o finančním arbitrovi ve spojení s § 81 a n. správního řádu).

Navrhovatel podal proti Nálezu námitky v zákonem stanovené lhůtě ve smyslu § 16 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi. Finanční arbitr je posoudil podle tohoto ustanovení a přiměřeně podle ustanovení § 81, 82 a 83 správního řádu jako přípustné.

Finanční arbitr tedy přezkoumal soulad Nálezu a řízení, které vydání Nálezu předcházelo, s právními předpisy, správnost napadeného Nálezu pak přezkoumal v rozsahu námitek Navrhovatele (srov. ustanovení § 89 odst. 2 správního řádu).

Finanční arbitr předně odmítá námitku Navrhovatele, že příkaz ke Sporné transakci nedával Navrhovatel, nýbrž „jeden z jednatelem Navrhovatele, tj. osoba, které prostředky na účtu Navrhovatele nenáležely“. Jednatel společnosti s ručením omezeným byl podle § 133 zákona č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 513/1991 Sb.“), resp. ve znění účinném v době zadání příkazu k provedení Sporné transakce, jejím statutárním orgánem, když podle § 13 odst. 1 téhož zákona jedná právnická osoba právě a jen

statutárním orgánem. Pokud by pak Navrhovatel namítal, což však v řízení ani neučinil, že ■ neměl Spornou transakci provést s ohledem na případné omezení jeho oprávnění Navrhovatelem, připomíná finanční arbitr znění § 13 odst. 5 zákona č. 513/1991 Sb., podle něhož „omezení jednatelského oprávnění statutárního orgánu právnické osoby vyplývající ze stanov, společenské smlouvy či jiného obdobného dokumentu nebo z rozhodnutí orgánů právnické osoby není možno uplatňovat vůči třetím osobám, i když byla zveřejněna.“ Zákon tak jasně stanoví, že dával-li v posuzovaném případě příkaz ke Sporné transakci ■ jako jednatel Navrhovatele, dával ho Navrhovatel sám, když Instituce tak mohla i důvodně předpokládat, že k tomu byl ■ oprávněn. Finanční arbitr z této skutečnosti vychází i v námitkovém řízení.

Podezřelost obchodu ve smyslu uvedeného ustanovení § 6 odst. 1 zákona proti praní špinavých peněz není dána automaticky tím, že se jedná o některou ze situací uvedených pod písm. a) až i) téhož ustanovení. I pokud nastane některá ze situací uvedených v § 6 odst. 1 písm. a) až i) zákona proti praní špinavých peněz, musí takový obchod zároveň být způsobilý vyvolat v povinné osobě podezření, že se jedná o snahu o legalizaci výnosů z trestné činnosti nebo že v obchodu užitě prostředky jsou určeny k financování terorismu, nebo musí taková okolnost tomuto podezření alespoň nasvědčovat.

To ostatně potvrzuje rovněž důvodová zpráva k zákonu proti praní špinavých peněz, která k § 6 mj. říká, že „zatímco v odst. 1 je jejich (rozuměj znaků, resp. identifikátorů, které mohou nasvědčovat podezřelému obchodu – pozn. finančního arbitra) *demonstrativní výčet dále podmíněn okolnostmi vyvolávajícími podezření z protiprávní aktivity a vyhodnocení obchodu jako podezřelého je tedy podmíněno uvážením, situace popsané v odst. 2 budou vždy důvodem k podání oznámení podle § 18*“.

Podmínka způsobilosti vyvolat podezření je tak nastavením rozumných hranic, neboť jinak by mohlo být Ministerstvo financí zahlceno nesčetným množstvím denně provedených obchodů, které by povinné osoby, neplatilo-li by výše uvedené, musely oznamovat například vždy, kdy např. klient provádí převody na jiné účty bezprostředně po hotovostních vkladech (srov. § 6 odst. 1 písm. a) zákona proti praní špinavých peněz). Takový závěr by však byl bez dalšího absurdní, a proto je finanční arbitr přesvědčen, že pokud se má o podezřelý obchod skutečně jednat, musí být současně přítomno „*podezření ze snahy o legalizaci výnosů z trestné činnosti nebo podezření, že v obchodu užitě prostředky jsou určeny k financování terorismu*“, jak citované ustanovení stanoví.

Klíčové pro posouzení sporu je pak zhodnocení, zda Sporná transakce nebyla pro chování Navrhovatele neobvyklá a zda u ní zjevně nechyběl ekonomický důvod, neboť strany sporu mají právě na tyto dvě otázky opačný názor.

Finanční arbitr v napadeném Nálezu vysvětlil, že pokud se jedná o hodnocení obvyklosti Sporné transakce, v souladu se zákonem proti praní špinavých peněz je třeba přihlížet nejen k pohybům na Účtu, z něhož Navrhovatel Spornou transakci provedl, ale ke všem účtům, které Instituce pro Navrhovatele vedla.

V této souvislosti finanční arbitr zmínil především odchozí platbu ze dne 30. 11. 2009 ve výši 101.500.000,- Kč z Účtu a dále odchozí platbu ze dne 1. 2. 2011 ve výši 19.900.752,- Kč ze Spořicího účtu, kdy obě tyto částky Navrhovatel převedl na svůj účet č. ■ vedený u společnosti ■

Finanční arbitr v Nálezu podrobně vysvětlil, proč Instituce mohla mít u obou uvedených platebních transakcí za to, že se se jedná o převody peněžních prostředků na účty třetích osob. Ve vztahu k počtu transakcí finanční arbitr doplňuje, že ačkoliv byly „pouze“ dvě, mohou být ve vztahu ke Sporné transakci zcela dostačující k prokázání toho, že platební transakce v takové

výši, byť nikterak často prováděné, nebyly pro Navrhovatele nic neobvyklého. Ostatně ani zákon proti praní špinavých peněz ani jiný právní předpis Instituci neukládá v této souvislosti povinnost zkoumat vyšší počet transakcí. Stanovení vyššího počtu transakcí by navíc nemuselo být vždy účelné, neboť v případě posuzování podezřelosti transakcí nemůže jít pouze o počet transakcí, ale taky o výši a charakter jednotlivé transakce samostatně, jak ostatně dovozuje i sám Navrhovatel.

Současně nelze obvyklost Sporné transakce posuzovat izolovaně, naopak je nutné zkoumat majetkové poměry Navrhovatele v celém souhrnu. I další pohyby na Účtu totiž svědčí o tom, jaké byly v době před provedením Sporné transakce majetkové poměry Navrhovatele, a tedy i o tom, jaké objemy převáděných peněžních prostředků se mohou ve vztahu k němu jevit jako obvyklé či naopak neobvyklé. Přesahoval-li proto ještě v lednu a únoru 2011 kreditní i debetní obrat na Účtu stamilionové částky (v prosinci 2008 kreditní i debetní obrat činil 100.000.000 Kč, v lednu 2009 přes 400.000.000 Kč, od března do listopadu 2009 a od ledna do května 2010 přes 100.000.000 Kč, v červnu 2010 přes 50.000.000 Kč, od července do prosince 2010 přes 80.000.000 Kč a v lednu a únoru 2011 přes 100.000.000 Kč – pozn. finančního arbitra), nemůže se Sporná transakce ve výši 80.000.000,- Kč jevit jako výrazně vybočující z majetkových dispozic Navrhovatele ani z tohoto pohledu, byť byla provedena na účet třetí osoby, zde právnické osoby nepropojené s Navrhovatelem.

Názor Navrhovatele, že Instituce pochybila buď již při první transakci provedené na účet Navrhovatele u cizí banky (převod částky 101.535.424,46 Kč na účet č. ■ ze dne 16. 11. 2009), když ji nepovažovala za podezřelou, nebo když „nezjistila majitele účtu u první platby na účet jiné osoby než je Navrhovatel“ (tj. u Sporné transakce), jelikož věděla, že Navrhovatel posílal peníze pouze na své účty v rámci bank v ČR, je lichý.

Pro hodnocení obvyklosti, resp. podezřelosti, jakékoli platební transakce nemůže být rozhodující sama o sobě skutečnost, že tato transakce byla učiněna ve prospěch třetí osoby, neboť takových převodů proběhne denně nepřehledné množství a rozhodně je nelze všechny za neobvyklé či podezřelé považovat. To platí ostatně už proto, že převod peněžních prostředků stručně řečeno od jedné osoby ke druhé, a to jak v rámci jedné banky, tak z jedné banky do druhé, je jednou ze základních platebních služeb ve smyslu zákona č. 284/2009 Sb., o platebním styku, ve znění pozdějších předpisů. Naopak, rozhodujícími skutečnostmi musí být především vědomost Instituce o legálním původu převáděných peněžních prostředků a jejich objemu za minulá období na účtech Navrhovatele, znalost majetkových poměrů Navrhovatele, jeho obchodní činnosti (různorodá činnost od půjčování peněžních prostředků až například po obchod s realitami, což ostatně plyne i z veřejně dostupného zdroje informací, konkrétně živnostenského rejstříku) a v neposlední řadě i konkrétního ekonomického důvodu Sporné transakce ze zadaného příkazu, jak tomu v posuzovaném případě bylo. Vezme-li pak finanční arbitr v úvahu právě tato kritéria, nemůže shledat v postupu Instituce, která nepovažovala za neobvyklou, resp. za podezřelou ani platební transakci ze dne 16. 11. 2009 ani Spornou transakci, žádné pochybení.

I v případě, že by Instituce podrobila důkladné kontrole již platební transakci ze dne 16. 11. 2009 (což však není předmětem sporu – pozn. finančního arbitra), utvrdila by se pouze v tom, že Navrhovatel na svých účtech nakládá s legálně nabytými prostředky ve značných objemech, a tím spíše by neměla důvodu podrobovat kontrole Spornou transakci.

Pokud měla Instituce zjišťovat ekonomický důvod Sporné transakce právě proto, že byla neobvyklá, jak Navrhovatel tvrdí ve svých Námitkách, takový výklad pak a contrario znamená, že naopak v případě, že se jedná o obvyklou transakci, Instituce tento důvod zkoumat vůbec nemusí. Při výše uvedených závěrech je proto polemika ohledně znalosti ekonomického důvodu ve světle tvrzení Navrhovatele nadbytečná.

Finanční arbitr však přesto, pro lepší pochopení věci Navrhovatelem, připomíná, že podle § 6 odst. 1 písm. d) zákona proti praní špinavých peněz je podezřelým obchodem takový obchod, který při naplnění podmínek návětí tohoto ustanovení (*tedy že musí vyvolávat podezření, že se jedná o snahu o legalizaci výnosů z trestné činnosti nebo že v obchodu použité prostředky jsou určeny k financování terorismu, nebo musí taková okolnost tomuto podezření alespoň nasvědčovat – pozn. finančního arbitra*), musí představovat převod majetku, který zjevně nemá ekonomický důvod. Absence ekonomického důvodu proto musí být u prováděných transakcí zjevná, nápadná. Z uvedeného ustanovení zákona proti praní špinavých peněz naopak vyplývá, že Instituce by se měla soustředit na platební transakce, které ekonomický důvod zjevně nemají, nikoliv ověřovat, zda ho všechny platební transakce mají.

Finanční arbitr v této souvislosti opakuje své závěry z Nálezu, že Instituce nemá povinnost zkoumat *„každý jednotlivý převod peněžních prostředků a zjišťovat právní důvod takového převodu (tzv. podkladový právní vztah) a z něho usuzovat na ekonomický důvod. To by odporovalo základnímu principu platebního styku, podle něhož je v zásadě podkladový vztah mezi plátcem a příjemcem pro účely provádění platebních transakcí zcela bez významu a poskytovatelé platebních služeb jeho obsah nezjišťují“*.

V posuzovaném případě Instituce vycházela z dlouhodobých zkušeností a obchodního vztahu s Navrhovatelem, resp. ze znalosti jeho standardní obchodní činnosti, jak finanční arbitr rozvedl už výše v souvislosti s obvyklostí Sporné transakce, a proto má finanční arbitr zato, že Instituce neměla důvod považovat Spornou transakci za transakci, která zjevně nemá ekonomický důvod.

To platí tím spíše, když byl u Sporné transakce její ekonomický důvod výslovně zmíněn přímo v jejím popisu a když ani Navrhovatel nenamítá, že Instituci známé okolnosti v době provedení Sporné transakce nasvědčovaly tomu, že by snad její označení mělo pouze zastřít případný jiný ekonomický důvod než ten, který u ní byl uvedený.

Zákon proti praní špinavých peněz sice v § 9 odst. 2 hovoří i o kontrole *„účelu a zamýšlené povaze obchodu nebo obchodního vztahu“*, zároveň však v odst. 3 stanoví, že *„povinná osoba provádí kontrolu klienta podle odstavce 2 v rozsahu potřebném k posouzení možného rizika legalizace výnosů z trestné činnosti a financování terorismu v závislosti na typu klienta, obchodního vztahu, produktu nebo obchodu...“*.

Sám zákon tak v odst. 3 citovaného ustanovení dává Instituci možnost přizpůsobit rozsah a intenzitu kontroly s ohledem na různá kritéria, včetně typu klienta, což potvrzuje ve svém vyjádření i samotná Instituce. Instituce tak na základě zkušeností s Navrhovatelem a znalosti jeho obchodní činnosti prováděla kontrolu jím prováděných transakcí v rozsahu, který si vyhodnotila jako nezbytný vzhledem k zákonným požadavkům, což jí zákon proti praní špinavých peněz umožňuje (srov. též například Vantuch, Pavel. Nový zákon č. 253/2008 Sb. proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu. 1. část, článek ze dne 20. 11. 2008 dostupný v automatizovaném systému právních informací ASPI pod č. LIT31487CZ, podle něhož *„zde je dána povinné osobě možnost kvalifikované úvahy k určení rozsahu kontroly klienta na základě vlastního hodnocení rizik“*).

Ostatně i Ministerstvo financí ke kontrole klientů mj. uvádí, že *„v § 9 odst. 1 a 2 zákona č. 253/2008 Sb. jsou vytvořeny nástroje, které povinná osoba potřebuje pro naplňování zásady „poznej svého klienta“*. Ustanovení o kontrole klienta je třeba chápat v celém jeho kontextu. Povinnosti, vztahující se ke kontrole klienta podle § 9 odst. 1 a 2 zákona č. 253/2008 Sb., jsou významně upraveny v odst. 3. Na jeho základě povinná osoba může upravit rozsah kontroly klienta typově (podle klienta i podle obchodu), případně i individuálně. Minimální rozsah není záměrně stanoven, stejně jako nejsou stanoveny další požadavky.....V případech, kdy z informací o klientovi, které má povinná osoba k dispozici na počátku obchodu či obchodního

vztahu, bude legální původ prostředků znám, povinná osoba vůbec takový zdroj nemusí dále přezkoumávat; pozornost věnuje pouze situacím, které z obvyklých transakcí vybočují. K přezkoumání se předpokládá aktivní spolupráce klienta, která může spočívat v předložení příslušných dokladů nebo prohlášení. Nepředpokládá se další aktivní „detektivní“ činnost povinné osoby k prověření takto získaných informací...“ (srov. stanovisko finančně analytického útvaru Ministerstva financí, dostupné na webových stránkách Ministerstva financí <http://www.mfcr.cz/cs/verejny-sektor/regulace/boj-proti-prani-penez-a-financovani-tero/stanoviska-finančního-analytického-utvaru>).

Skutečnost, zda takto nastavený rozsah a intenzita kontroly odpovídají požadavkům § 9 zákona proti praní špinavých peněz, nepřísluší hodnotit finančnímu arbitrovi, ale orgánu dozoru ve smyslu § 35 téhož zákona, který postihuje případný správní delikt spočívající v neprovádění této kontroly nebo jejím neprovádění v potřebném rozsahu a intenzitě.

Finanční arbitr tak odmítá i námitku Navrhovatele, že Instituce měla povinnost zjišťovat ekonomický důvod Sporné transakce, a uzavírá, že pokud Instituce tuto transakci neoznámila Ministerstvu financí pro zjevnou absenci tohoto důvodu, nijak nepochybila.

I kdyby však Instituce ekonomický důvod v okamžiku provedení Sporné transakce skutečně neznala, Spornou transakci považovala za neobvyklou a jednatel ■ požádala o veškeré podklady, s největší pravděpodobností by nezjistila žádné informace, které by nasvědčovaly tomu, že Sporná transakce představuje podezřelý obchod, neboť tento jednatel by jí předložil Smlouvy o půjčce, na jejichž základě Sporná transakce skutečně proběhla. Existenci těchto smluv již v době provádění Sporné transakce ostatně ani sám Navrhovatel nezpochybnil. Jak potom plyne z výše citovaného stanoviska Ministerstva financí, Instituce nemá povinnost vyvíjet „detektivní“ činnost a prověřovat veškerá klientova vyjádření a jím předložené podklady.

Jestliže tedy Instituce neměla povinnost zjišťovat ekonomický důvod Sporné transakce, tím spíše neměla ani povinnost zkoumat a prověřovat, zda její dlouhodobý klient, s nímž měla jinak dobrý obchodní vztah, předstírá své právní jednání. Pomine-li totiž finanční arbitr případné praktické problémy s tím, jak by takové prověřování vůbec mělo vypadat, tzn. co dalšího by měla Instituce udělat, pokud by jí Navrhovatel podle předpokladu potvrdil předstíraný důvod právního jednání, a tedy i prakticky omezenou možnost předstírané jednání odhalit, Navrhovatel v průběhu řízení neprokázal, že by skutečným důvodem Sporné transakce nebyl transfer peněžních prostředků na základě skutečně sjednané půjčky. I tuto námitku Navrhovatele proto finanční arbitr odmítá.

Ve světle doposud uvedeného finanční arbitr odmítá také námitku Navrhovatele, že podezřelým obchodem ve smyslu zákona proti praní špinavých peněz může být i platební transakce, kterou se trestná činnost přímo páchá, neboť tato skutečnost není pro posouzení sporu relevantní. Zásadní otázkou k řešení je totiž v posuzovaném případě to, zda Instituce měla důvod považovat Spornou transakci za podezřelý obchod ve smyslu zákona proti praní špinavých peněz, když finanční arbitr již výše konstatoval, že Instituce takový důvod, a to ani s ohledem na Navrhovatelem tvrzenou „otevřenost pojmu podezřelý obchod“, neměla. Navíc sám Navrhovatel doposud spáchání žádného trestného činu neprokázal a odkazuje pouze na probíhající řízení před Policií České republiky, když ani sám finanční arbitr si o této otázce nemůže, s ohledem na § 57 odst. 1 písm. c) správního řádu, učinit úsudek. Finanční arbitr proto odmítá i námitku Navrhovatele odůvodňovanou nálezem Ústavního soudu ze dne 2. 12. 2013, sp. zn. I. ÚS 2485/13, že Nález je v této části nesprávný a v rozporu s judikaturou Ústavního soudu.

S ohledem na výše uvedené a vzhledem k předmětu sporu finanční arbitr shrnuje, že ze strany Instituce neshledal porušení povinnosti uložené jí jako povinné osobě zákonem proti praní špinavých peněz, tj. oznámit podezřelý obchod Ministerstvu financí, a odmítá proto i námitku

Navrhovatele, že by se „dostatečně nevypořádal s Navrhovatelem tvrzenými skutečnostmi“ a že by „dospěl na základě provedených důkazů k nesprávným skutkovým zjištěním.“

Navrhovatel v Námitkách opětovně požadoval, aby se finanční arbitr v případě, že nevyhodnotí Spornou transakci za podezřelý obchod podle zákona proti praní špinavých peněz (z důvodu, že na předmětné jednání Instituce se tento zákon nevztahoval), zabýval „otázkou, zda-li jednání (nekonání) Instituce nepředstavuje porušení obecné prevenční povinnosti dle ustanovení § 415 občanského zákoníku“.

Již v napadeném Nálezu finanční arbitr odkazoval na rozhodovací praxi Nejvyššího soudu České republiky a názory odborné obce, podle nichž připadá aplikace § 415 zákona č. 40/1964 Sb. v úvahu jen tehdy, neexistuje-li konkrétní právní úprava vztahující se na posuzované protiprávní jednání. Rozhodovací praxe obecných soudů je navíc v této otázce ustálená, srov. například rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 10. 12. 2014, sp. zn. 25 Cdo 2072/2014.

Ustanovení § 415 zákona č. 40/1964 Sb., podle něhož „každý je povinen počínat si tak, aby nedocházelo ke škodám na zdraví, na majetku, na přírodě a životním prostředí“, tedy vyjadřuje tzv. obecnou prevenční povinnost vztahující se na všechny účastníky občanskoprávních a obchodněprávních vztahů, když na významu nabývá tam, kde postup účastníkům takového vztahu nestanoví právní předpis, případně smlouva. Citované ustanovení je tak odrazem toho, že ani zákonodárce ani smluvní strany nemohou předvídat veškeré možné situace v životě člověka a vytvořit pro ně pravidlo chování v právním předpisu, případně smlouvě. Avšak pokud danou situaci právní předpis či smlouva upravují, je pro závěr, zda byla porušena právní povinnost, a tedy i pro závěr, zda je naplněna první z podmínek pro odpovědnost za škodu, rozhodující právě nenaplnění těchto předpisů nebo smluv.

Finanční arbitr musí v první řadě odmítnout námitku Navrhovatele, že u Sporné transakce se nemělo o podezřelý obchod ve smyslu zákona proti praní špinavých peněz jednat proto, že tento zákon se na jednání Instituce nevztahoval. Naopak, finanční arbitr v Nálezu jasně vyslovil, že zákon proti praní špinavých peněz na Instituci dopadal, následně stejně jako v tomto rozhodnutí podrobně zkoumal, zda nepostupovala v rozporu s ním a uzavřel, že nikoliv.

Argumentaci Navrhovatele pomocí § 415 zákona č. 40/1964 Sb. pak finanční arbitr rozuměl tak, že Instituce měla v rámci obecné prevenční povinnosti oznámit Spornou transakci jako podezřelý obchod Ministerstvu financí ve smyslu § 18 odst. 1 zákona proti praní špinavých peněz, když Navrhovatel toto své tvrzení v návrhu ani v průběhu řízení před vydáním Nálezu nijak blíže nerozvedl. Jelikož pak finanční arbitr dospěl k závěru, že zákon proti praní špinavých peněz poskytuje dostatečné vodítko k tomu, co se podezřelým obchodem rozumí a jak má Instituce v případě, že podezřelý obchod identifikuje, postupovat, má za to, že povinnosti Instituce ohledně oznamování podezřelých obchodů jsou dostatečně regulovány zákonem proti praní špinavých peněz a k aplikaci § 415 zákona č. 40/1964 Sb., i s ohledem na výše citované rozhodnutí Nejvyššího soudu, nebyl prostor.

Avšak jak vyplývá z podaných Námitek, Navrhovatel své tvrzení ohledně aplikace § 415 zákona č. 40/1964 Sb. odůvodňuje tím, že Instituce neoznámila Spornou transakci druhému jednateři a neověřila si, zda o nich jako jediný společník a druhý jednatel ví, a nepřesvědčila se, zda nakládá s peněžními prostředky ve shodě se schváleným obchodním vedením Navrhovatele.

Tak či onak, v takovém případě by se jednalo o jiný skutek, který zákon proti praní špinavých peněz nereguluje. Tento skutek by spočíval v tom, resp. hodnotit je třeba to, zda Sporná transakce vybočovala z běžného dění na Účtu a z majetkových poměrů Navrhovatele takovým způsobem, že by je Instituce musela považovat za nestandardní, a tudíž podezřelé (podezřelé v běžném slova smyslu, nikoliv ve vazbě na § 6 zákona proti praní špinavých peněz) a zda měla povinnost na tyto transakce Navrhovatele upozornit, anebo zda je měla dokonce „hlásit“

druhému jednatele Navrhovatele či ověřovat, zda odpovídají schválenému obchodnímu vedení Navrhovatele.

Nicméně i při takovém pohledu na věc se s ohledem na vědomost Instituce o legálním původu převáděných peněžních prostředků a jejich objemu za minulá období na účtech Navrhovatele, majetkové poměry Navrhovatele, charakter jeho podnikání a v neposlední řadě i uvedení konkrétního ekonomického důvodu Sporné transakce v zadaném příkazu, nejeví Sporná transakce jako vybočující z běžného dění na Účtu, resp. z činnosti Navrhovatele, tedy jakkoli nestandardní.

Finanční arbitr proto neshledává porušení prevenční povinnosti ani v tom, že Instituce neoznámila Spornou transakci Navrhovateli a že neověřovala jeho schválené obchodní vedení.

Navíc, pokud by tak učinila vůči jednatele ■■■ nutno zopakovat tedy přímo Navrhovateli, neboť jednání tohoto jednatele představovalo v posuzovanou dobu jednání Navrhovatele, například za účelem ověření toho, zda zadal příkaz ke Sporné transakci skutečně on, nepochybně by prokázala větší než povinnou ostražitost a přitom by tvrzenému vyvedení prostředků z Účtu nezabránila, neboť se na této činnosti podílel právě tento jednatel. Uvažovat lze pak samozřejmě i o informování druhého jednatele ■■■, který by vyvádění prostředků z Účtu zabránit mohl, avšak k tomu Instituce nebyla povinna ani podle zákona či Smlouvy o účtu (rozuměj zákon ani Smlouva o účtu neobsahují takové ustanovení, resp. ujednání, které by Instituci ukládalo v případě, že obchodní společnost má více jednatelů, kontaktovat v určitých situacích jen jednoho z nich a kterého, v jiných případech pak například všechny jednatele nebo pouze toho, který v tu chvíli nejednal), ale ani v rámci prevenční povinnosti podle § 415 zákona č. 40/1964 Sb.

V případě Navrhovatele mohl podle zápisu v obchodním rejstříku jednat jménem Navrhovatele každý z jednatelů samostatně, a to „plnohodnotně“ v celém rozsahu činnosti Navrhovatele. Nebylo tak povinností Instituce, které byla tato skutečnost známa (rozuměj, že každý z jednatelů byl oprávněn jednat jménem Navrhovatele samostatně), rozmyslet se nad tím, kterého z těchto rovnoprávných jednatelů vybere. V případě, že Navrhovatel měl pochybnosti a nedostatek důvěry v osobu některého z jednatelů, nic mu nebránilo v tom, aby rozsah jeho jednání nastavil jinak. Ve vztahu k Instituci si Navrhovatel mohl smluvně vymínit, že provedení určitých transakcí, např. ve vztahu k určitým příjemcům nebo přesahujícím předem stanovený limit, podléhá schválení obou jednatelů Navrhovatele. Pokud tak Navrhovatel neučinil a zároveň umožnil, aby při uzavírání Smlouvy o účtu jednal právě a jen jednatel ■■■, musí si za to nést odpovědnost sám. Samozřejmě pak platí, že právní řád Navrhovateli nabízí instrumenty, kterých může využít v případě, že jeho jednatel poruší své zákonné povinnosti, příp. povinnosti, které mu byly uloženy v příslušné smlouvě o výkonu funkce jednatele, a Navrhovatele tak poškodí.

Jestliže Navrhovatel v Námitkách tvrdí, že bylo přinejmenším namístě, aby Instituce informovala druhého jednatele Navrhovatele o veškerém dění na Účtu a případně se přesvědčovala, zda Sporná transakce odpovídá schválenému obchodnímu vedení (které navíc nemá, jak již finanční arbitr zmínil, vůči třetím osobám relevanci, srov. zejména § 133 odst. 2 obchodního zákoníku nebo obecná ustanovení § 13 odst. 4 a 5 tamtéž), je nutné tuto námitku odmítnout. Navíc sám Navrhovatel jednal v posuzované době liknavě, když jeho druhý jednatel a jediný společník ■■■ nemalou měrou podcenil kontrolu účetnictví a veškerých majetkových dispozic Navrhovatele, jak vyšlo najevo rovněž v jiném řízení před finančním arbitrem zahájeném na návrh Navrhovatele. Pochybnosti tak mohou být naopak o tom, zda druhý jednatel a jediný společník Navrhovatele ■■■ všechny své úkoly plnil řádně a s péčí řádného hospodáře, jak požadují např. § 135 odst. 1 a § 194 odst. 5 obchodního zákoníku.

Právě ■ hrubě zanedbal veškeré své povinnosti, když to byl především on, nikoliv Instituce, kdo měl a mohl provedení Sporné transakce zabránit. Druhý jednatel a jediný společník ■ měl spoustu možností, jak veškeré finanční toky Navrhovatele průběžně i následně kontrolovat, a to od pravidelného nahlížení na Účet, pravidelné a hlubší analýzy veškeré obchodní dokumentace a účetnictví, až třeba po častější provádění auditů, jež i kdyby nebyly povinné ve smyslu § 20 zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, byly vzhledem k obrovským finančním tokům na Účtu přinejmenším namístě. Ostatně s takovou kontrolou počítá i § 122 odst. 2 zákona č. 513/1991 Sb., podle něhož „společníci mají zejména právo požadovat od jednatelů informace o záležitostech společnosti a nahlížet do dokladů společnosti a kontrolovat tam obsažené údaje nebo k tomu zmocnit auditora nebo daňového poradce“.

Jestliže tak druhý jednatel ■ zjistil tvrzené nekalé jednání ■ (tedy i Spornou transakci) až v srpnu roku 2013, jak Navrhovatel konstatoval v jiném řízení před finančním arbitrem zahájeném na návrh Navrhovatele, byl to primárně on, nikoliv Instituce, kdo nedostatečně plnil své povinnosti. Touto optikou pak působí námitka Navrhovatele, že Instituce se měla více zajímat o dodržování schváleného obchodního vedení Navrhovatele, dosti účelově, když sám ■ mu po několik let náležitou pozornost nevěnoval (minimálně ohledně zásadních finančních toků), ač k tomu byl povinen a měl k tomu i dostatek nástrojů.

Finanční arbitr opakuje, že u § 415 zákona č. 40/1964 Sb. „jde o běžnou míru opatrnosti, nikoliv o bezbřehou povinnost předvídat a předejít veškerým možným škodám v budoucnu“ (srov. Švestka, J., Spáčil, J., Škárová, M. a kol. Občanský zákoník I. § 1 až 459. Komentář. 2. vydání. Praha: C. H. Beck, 2009, str. 1186 a násl.).

V této souvislosti má finanční arbitr za to, že běžnou míru opatrnosti Instituce v posuzovaném případě zachovala a odmítá proto i námitky Navrhovatele týkající se toho, že Instituce pouze bezmyšlenkovitě plnila příkazy a že působení škody Navrhovateli jí muselo být zjevné.

Ostatně i podle § 7 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník (dále jen „nový občanský zákoník“), se má „za to, že ten, kdo jednal určitým způsobem, jednal poctivě a v dobré víře“, když aplikovatelnost tohoto ustanovení na posuzovaný případ vyplývá z přechodného ustanovení § 3030 téhož zákona. Navrhovatel tak zcela ignoruje skutečnost, že Spornou transakci realizoval ■ jednatel Navrhovatele, když Navrhovatel byl pro Instituci osoba dobře známá, o níž si Instituce neměla důvod myslet cokoliv nekalého, zvláště když i při realizaci Sporné transakce vykonával svou funkci v mezích zákonného oprávnění.

Pokud se jedná o námitku nedodržení odborné péče ze strany Instituce, ani v tomto případě Navrhovatel nespécifikoval, co konkrétního vlastně Instituce měla učinit. Finanční arbitr z jeho argumentace dovozuje, že stejně jako v případě obecné prevenční povinnosti měla Instituce i zde především oslovit druhého jednatele a jediného společníka Navrhovatele ■ a případně ověřit, zda Sporná transakce odpovídá schválenému obchodnímu vedení.

Finanční arbitr předně nesouhlasí s tvrzením Navrhovatele, že by tato povinnost Instituci vyplývala z článku 16.2.1 Všeobecných obchodních podmínek, podle něhož „[s] prostředky na Účtu může Klient nakládat pouze v souladu s právními předpisy, těmito VOP, Produktovými podmínkami, Technickými podmínkami a Smlouvou.“. Jak už totiž finanční arbitr vyslovil v napadeném Nálezu, podle jeho názoru ukládá tento článek povinnost Navrhovateli samotnému.

Stejně tak námitku Navrhovatele, že „[o]dborná péče vynakládaná zkušeným bankovním subjektem přeci znamená přinejmenším to, že mne ten, kdo ji vykonává, upozorní na to, že jsem možná okrádán, a to třebaže vlastním jednatelem (stejně tak jako by mne upozornil všímavý soused na to, že se někdo pokoušel dostat do mého bytu)“, považuje finanční arbitr za zcela nepřiléhavou, neboť optikou Navrhovatele by musel zmiňovaný všímavý soused upozorňovat

také na případy, kdy se do onoho bytu bude pokoušet dostat například i sám jeho majitel, resp. někdo z jeho rodiny (například zapomenou klíče). Taková situace je však absurdní, neboť lze rozumně předpokládat, že osoba, která určitým způsobem vědomě jedná a nejedná excesivně, ví, co dělá.

S ohledem na doposud uvedené proto finanční arbitr odmítá i námitku Navrhovatele, že Instituce byla povinna při zkoumání Sporné transakce v rámci odborné péče odhalit snad jakýkoliv rozpor s právními předpisy, když tato transakce nejenže nebyla neobvyklá, jak finanční arbitr podrobně rozvedl výše, ale když příkaz k ní zadala osoba k tomu oprávněná. Zvláště pak nelze připustit, že Instituce měla v rámci odborné péče povinnost odhalit předstíraný právní úkon v podobě Smluv o půjčce jako podkladového právního vztahu ke Sporné transakci, když ani podle výše citovaného stanoviska Ministerstva financí není povinna vykonávat „detektivní činnost“ a když, což je pro posouzení věci zcela zásadní, Navrhovatel doposud žádné předstírání právního úkonu nebo spáchání trestného činu neprokázal.

V této souvislosti finanční arbitr doplňuje, že pojem „odborná péče“ je neurčitým právním pojmem vyskytujícím se napříč jednotlivými odvětvími právního řádu a její nesplnění je třeba posuzovat vždy ve vztahu ke konkrétnímu případu, resp. odvětví. Smluvní vztah mezi Institucí a Navrhovatelem je vztahem obchodněprávním, na nějž se mohou subsidiárně použít i předpisy práva občanského. Ačkoliv na Smlouvu o účtu dopadá především zákon č. 513/1993 Sb. a subsidiárně zákon č. 40/1964 Sb., finanční arbitr je přesvědčen, že pro základní přiblížení tohoto pojmu se lze inspirovat i novým občanským zákoníkem. Ten ve svém § 5 odst. 1 stanoví, že *„kdo se veřejně nebo ve styku s jinou osobou přihlásí k odbornému výkonu jako příslušník určitého povolání nebo stavu, dává tím najevo, že je schopen jednat se znalostí a pečlivostí, která je s jeho povoláním nebo stavem spojená. Jedná-li bez této odborné péče, jde to k jeho tíži“*.

Odborná literatura k tomuto doplňuje, že, oproti běžné péči a opatrnosti, § 5 odst. 1 *„toto objektivní měřítko zpřísňuje a vyžaduje právě to, aby odborník měl svému oboru odpovídající obvyklé znalosti, schopnosti a dovednosti, a aby je dovedl využívat s tomu odpovídající obvyklou péčí a opatrností“* (srov. Lavický, P. a kol. Občanský zákoník I. Obecná část (§ 1 - 654). Komentář. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2014, 2400 s.). Takové pojetí neodporuje ani pohledu, který má na pojem odborné péče Navrhovatel.

Obdobně i již neplatný zákon č. 513/1991 Sb. rozeznával více stupňů péče při správě „cizího“ majetku, když k odborné péči se Nejvyšší soud České republiky například v rozhodnutí ze dne 31. 3. 2011, sp. zn. 23 Cdo 5194/2009, vyslovil tak, že *„odborná péče je zajisté víc než péče řádného hospodáře pro svoji vyšší kvalifikovanost“*.

Avšak i pojem odborné péče má své výkladové meze a nelze pod něj podřadit vše, co si smluvní strany výslovně nesjednaly nebo co nevyplývá z právních předpisů, a co se zároveň později za trvání smluvního vztahu ukáže jako potřebné (například povinnost jedné ze stran něco učinit).

To lze dovodit i z rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 21. 1. 2013, sp. zn. 23 Cdo 283/2011, který schválil restriktivní přístup odvolacího soudu při výkladu pojmu odborné péče v souvislosti s mandátní smlouvou podle zákona č. 513/1991 Sb. a který mimo jiné vyslovil, že *„jestliže dovolatelka namítá, že odvolací soud nesprávně posoudil otázku, zda žalovaná postupovala při plnění předmětu smlouvy s "odbornou péčí", neposoudila-li kvalitu a hodnověrnost účetních vstupů, je třeba poukázat na to, že odvolací soud správně při posouzení této otázky vyšel z dohodnutého obsahu smlouvy č. ■ ze dne 3. 1. 1995, která neobsahovala výslovný požadavek na provedení kontroly účetnictví za předchozí období. Povinnost žalované ke kontrole účetnictví vedeného v minulém období jiným subjektem nevyplývá ani z žádného právního předpisu, jak odvolací soud správně konstatoval. Je třeba dát za pravdu žalované, že nemůže nést odpovědnost za chyby, které způsobil porušením svých právních povinností jiný subjekt, zpracovávající*

účetnictví žalobkyně v předchozím období před uzavření předmětné smlouvy ze dne 3. 1. 1995 a to navíc za situace, kdy roční účetní závěrky za období před uzavřením předmětné smlouvy mezi účastníky byly žalobkyní za minulé období statutárním orgánem odsouhlaseny“.

Právě uvedené lze přiměřeně vztáhnout i na posuzovaný případ. InSTITUTE nejenže nemohla považovat Spornou transakci za významně vybočující z běžné činnosti Navrhovatele (s ohledem na jeho majetkové poměry, časté dispozice s významnými peněžními částkami apod., jak finanční arbitr rozvedl výše), ale ani neměla zákonnou či smluvní povinnost oslovovat druhého jednatele ■ a ověřovat schválené obchodní vedení Navrhovatele. To vše za situace, kdy ani nepředpokládala, že by o Sporné transakci druhý jednatel vzhledem ke své povinnosti podle § 135 odst. 1 a § 194 odst. 5 zákona č. 513/1991 Sb. nevěděl a že by tedy i on jako třetí osoba pochybil. V neposlední řadě je však nutno přihlídnout i k závěrům vyvozeným výše ve vztahu k § 7 nového občanského zákoníku, tj. k tomu, že InSTITUTE byla v dobré víře a ■ který jednal v mezích svých oprávnění, znala.

Naopak, pokud by se ukázalo pravdivým například tvrzení Navrhovatele, že Smlouvy o půjčce měly být v podstatě trestným jednáním, když zároveň veškeré platební transakce byly pod kontrolou Navrhovatele, vyvstává důvodná pochybnost, zda to nebyl právě Navrhovatel, kdo porušil své právní povinnosti ze Smlouvy o účtu. Podle článku 5.2.2 Všeobecných obchodních podmínek totiž „[k]lient je povinen zajistit, aby jeho Pokyny a Pokyny ke Smlouvě byly v souladu s právními předpisy...“ a podle článku 10.9 „[b]anka neodpovídá za důsledky událostí, které má pod kontrolou Klient a jež může ovlivnit Klient, za důsledky plnění Pokynů Klienta...“.

Finanční arbitr proto uzavírá, že v posuzovaném jednání InSTITUTE neshledal porušení žádných zákonných nebo smluvních povinností, které je nutným předpokladem pro případnou odpovědnost InSTITUTE za Navrhovatelem tvrzenou škodu.

Pokud se jedná o vznik škody samotné, Navrhovatel se v Námitkách omezil pouze na obecná konstatování a svou argumentaci o tvrzeném pochybení finančního arbitra v tomto směru blíže nerozvedl. Jelikož finanční arbitr nepovažuje za vhodné ani účelné rozsáhle opakovat své závěry učiněné v Nálezu i v tomto rozhodnutí, pouze je stručně shrnuje a doplňuje.

Předně je nutno připomenout, že pokud nebyla splněna první podmínka případné odpovědnosti InSTITUTE za tvrzenou škodu, tj. porušení právní povinnosti, a to ať již uložené zákonem, včetně obecné prevenční povinnosti podle § 415 zákona č. 40/1964 Sb., nebo smlouvou, není již nutné ani účelné zabývat se podrobně vznikem škody samotné. To lze dovodit například i z rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 28. 3. 2012, sp. zn. 23 Cdo 4140/2011, podle něhož „porušení právní povinnosti (jež je v příčinné souvislosti se vzniklou škodou) je předpokladem jak odpovědnosti za škodu upravené ustanovením § 373 a násl. obč. zák., tak i odpovědnosti za škodu upravené občanským zákoníkem. Pak je skutečně pro výsledek řízení bez právního významu, zda odpovědnost žalovaných za škodu je posuzována podle zákoníku občanského nebo obchodního, jestliže poškozená (žalobkyně) porušení povinnosti neprokázala; žalobě na náhradu škody by nebylo možno vyhovět“. Obdobně Nejvyšší soud v rozhodnutí ze dne 23. 2. 2005, sp. zn. 25 Cdo 773/2004, uvedl, že „vzhledem k tomu, že odpovědnost za škodu podle ust. § 420 obč. zák. je dána, jsou-li uvedené předpoklady splněny kumulativně, pak nelze odvolacímu soudu vytýkat nesprávnost názoru, že není-li splněn jeden z předpokladů, není třeba se zabývat otázkou splnění ostatních, tedy především otázkou protiprávnosti jednání žalovaného“.

Přesto finanční arbitr provedl stručný rozbor celé problematiky, když došel k závěru, že v době vydání Nálezu škoda neexistovala, resp. nebyla Navrhovatelem dostatečně prokázána (srov. například rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 24. 3. 2010, sp. zn. 21 Cdo 2596/2008 či ze dne 30. 7. 2014, sp. zn. 25 Cdo 1313/2014). Tvrzená škoda nevznikla tím, že InSTITUTE jednala v souladu se Smlouvou o účtu a provedla Spornou transakci.

Při posuzování případné škody by muselo být nejdříve postaveno na jisto, že Navrhovatel své pohledávky za příjemcem ze Sporné transakce, tj. ■ (dále jen „Příjemce“), nevymůže. Tuto skutečnost však Navrhovatel v řízení nijak nedoložil, když finančního arbitra informoval pouze o zahájeném a doposud neukončeném konkurzním řízení na majetek Příjemce. Finanční arbitr tak má sice za prokázané, že se Příjemce dostal do finančních potíží a není schopen řádně plnit své závazky, pro účely konstatování a případné vyčíslení Navrhovatelem tvrzené škody je však podstatné, s jakým výsledkem příslušné konkurzní řízení skončí a v jaké míře tak budou jeho pohledávky za Příjemcem uspokojeny.

Avšak i kdyby se Navrhovatel nedomohl z probíhajícího konkurzního řízení na majetek Příjemce částky odpovídající tvrzené škodě, tj. 80.000.000,- Kč, je nutno požadovat zbývající část především po jednateli Navrhovatele ■ kterého sám Navrhovatel označil již v návrhu na zahájení řízení před finančním arbitrem za hlavního viníka, případně po druhém jednatelem a jediném společníkovi ■, jenž, jak finanční arbitr rozvedl výše, taktéž řádně neplnil své povinnosti.

Ohledně vzniku škody tak finančnímu arbitrovi nezbyvá než zopakovat svou pochybnost vyjádřenou již v Nálezu, zda vůbec a případně v jaké výši škoda Navrhovateli vznikla.

Pokud se jedná o samotný okamžik vzniku škody, finanční arbitr zná i odborné názory, podle nichž může škoda vzniknout již vylákáním či krádeží peněžních prostředků. Finanční arbitr se však s těmito úvahami setkal především v judikatuře trestních soudů, když tyto závěry byly činěny právě pro účely trestního řízení (srov. například rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 30. 9. 2014, sp. zn. 6 Tdo 681/2014: *„Je-li u pachatele trestného činu úvěrového podvodu dáno i ohledně škody úmyslné zavinění, pak je okamžik vylákání, resp. vyplacení úvěru okamžikem vzniku škody, od něhož se odvíjí běh promlčecí lhůty.“* či rozhodnutí téhož soudu ze dne 23. 9. 2014, sp. zn. 3 Tdo 736/2014, týkající se dotačního podvodu).

Jelikož však finanční arbitr v tomto řízení neshledal již první předpoklad případné odpovědnosti Instituce za škodu, totiž porušení právní povinnosti, jak podrobně rozvedl výše, nepovažoval finanční arbitr za potřebné a účelné vyčkávat případného rozhodnutí v trestním řízení, o jehož zahájení se Navrhovatel ve svém návrhu zmiňoval, neboť ani případné konstatování trestního soudu o spáchání trestného činu, v jehož důsledku by Navrhovateli vznikla škoda, by nezměnilo nic na tom, že Instituce za tuto škodu neodpovídá. Finanční arbitr tak činil v souladu se zásadou procesní ekonomie (srov. § 6 správního řádu a § 12 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi), kterou je řízení před finančním arbitrem rovněž ovládáno.

V poslední části podaných Námitek se Navrhovatel opakovaně zabývá vnitřními kontrolními postupy a komunikací Instituce a s odkazem na nálezy Ústavního soudu ze dne 1. 11. 2007, sp. zn. I. ÚS 312/05, tvrdí, že kdyby Instituce řádně plnila své zákonné a smluvní povinnosti vůči Navrhovateli, nedošlo by ke Sporné transakci a tedy ani ke škodě.

Finanční arbitr předně opakuje, že mu nepřísluší hodnotit, zda veškeré vnitřní postupy Instituce odpovídají požadavkům zákona proti praní špinavých peněz, když trvá i na svém závěru z Nálezu, že *„[j]ejich nezavedení, příp. neuplatňování je nepochybně porušením zákona proti praní špinavých peněz, z hlediska zjišťování, zda Sporná transakce představuje podezřelý obchod a zda byla Instituce povinna splnit oznamovací povinnost, jsou však tyto skutečnosti nerelevantní“*.

K samotné příčinné souvislosti musí finanční arbitr nejprve zdůraznit, že pokud neshledal porušení právní povinnosti Instituce a vznik samotné škody, nebyl povinen zabývat se ani touto podmínkou případné odpovědnosti Instituce za škodu a již z tohoto důvodu nelze o nesprávnosti Nálezu hovořit a je tak třeba námitku Navrhovatele odmítnout.

Navrhovatel v Námitkách citoval náleží Ústavního soudu ze dne 1. 11. 2007, sp. zn. I. ÚS 312/05 („Pro výsledek je příčinnou taková událost, kterou si nelze odmyslet, aniž by nutně odpadl i sám výsledek (škoda).“), aniž by vysvětlil, jak by závěry Ústavního soudu mohly změnit závěr finančního arbitra, že neoznámení podezřelého obchodu nemůže být v příčinné souvislosti se vznikem škody, tedy s tím, že Příjemce nevrátil půjčené peněžní prostředky, resp. na závěru, že § 18 zákona proti praní špinavých peněz neslouží ani k odvracení či předcházení škodě spočívající v nevrácení půjčky (teorie ochranného účelu). Jestliže pak Navrhovatel ignoruje Smlouvy o půjčce, na jejichž základě se Sporná transakce uskutečnila a vychází z toho, že se jednalo o trestný čin spáchaný ■ za „asistence“ Instituce, nezbyvá finančnímu arbitrovi než zopakovat, že takovou skutečnost Navrhovatel doposud neprokázal a finanční arbitr si o ní úsudek učinit nemůže, viz § 57 odst. 1 písm. c) správního řádu.

Nad rámec výše uvedeného lze odkázat například na rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 26. 9. 2013, sp. zn. 28 Cdo 1635/2012, v němž tento mj. zopakoval svůj názor, že „nemůže z hlediska naplnění příčinné souvislosti jako jednoho z předpokladů odpovědnosti za škodu stačit obecná úvaha o možných následcích jednání škůdce či pouhé připuštění možnosti vzniku škody v důsledku jeho protiprávního jednání, nýbrž musí být příčinná souvislost najisto postavena. O vztah příčinné souvislosti se jedná, vznikla-li konkrétní majetková újma následkem konkrétního protiprávního úkonu škůdce, tedy je-li jeho jednání a škoda ve vzájemném poměru příčiny a následku. Příčinou škody může být jen takové protiprávní jednání, bez něhož by škodný následek nevznikl. Nemusí sice jít o příčinu jedinou, nýbrž i jen o jednu z příčin, která se podílí na nepříznivém následku, o jehož odškodnění jde, avšak musí jít o příčinu podstatnou. Je-li více příčin, které působí souběžně anebo následně, je pro existenci příčinné souvislosti nezbytné, aby řetězec postupně nastupujících příčin a následků byl ve vztahu ke vzniku škody natolik propojen (prvotní příčina bezprostředně vyvolala jako následek příčinu jinou a ta postupně případně příčinu další), že již z působení prvotní příčiny lze důvodně dovozovat věcnou souvislost se vznikem škodlivého následku“.

I kdyby tak finanční arbitr připustil, že neoznámení Sporné transakce mohlo být jednou z příčin vzniku Navrhovatelem tvrzené škody vedle samotného jednání Navrhovatele (ať již Navrhovatelem tvrzeného podvodného jednání jednatele ■ či liknavého přístupu jednatele ■), rozhodně by nebylo možno tvrdit, že nečinnost Instituce vyvolala jednání ■ či nečinnost ■ (včetně toho, že Příjemce půjčku nevrátil) a už vůbec by nebylo možno dovést, že případná nečinnost Instituce představuje *conditio sine qua non* vzniku škody.

Jinými slovy, přestože Instituce Spornou transakci Ministerstvu financí neoznámila nebo o ní neinformovala druhého jednatele ■, stále zde bylo hned několik faktorů, které mohly jejímu provedení zabránit (včetně samotného ■), a to zcela nezávisle na tom, jak jednala Instituce. Stejně tak platí, že Příjemce ze Sporné transakce mohl poskytnutou půjčku vrátit i tehdy, kdy Instituce své povinnosti tvrzené Navrhovatelem nesplnila. Co se týče tvrzení Navrhovatele, že škoda by včasným ohlášením Sporné transakce Ministerstvu financí nevznikla, resp. by se zmírnila, jedná se o nelogickou argumentaci, když současně Navrhovatel tvrdí, že ke škodě došlo již odepsáním peněžních prostředků z Účtu. Viděno touto optikou by pak přicházela v úvahu spíše argumentace § 20 zákona proti praní špinavých peněz (odklad splnění příkazu klienta) než § 18 téhož zákona, který aplikoval Navrhovatel, neboť povinnost podle § 18 mohla Instituce splnit i později, tj. po provedení Sporné transakce. Stranou finanční arbitr ponechává, že nelze s jistotou předvídat, jak by Ministerstvo financí na takové oznámení reagovalo, tedy v jakém časovém horizontu a jaké konkrétní kroky by, zda vůbec nějaké, učinilo.

Z posledně citovaného rozhodnutí současně plyne, že podle teorie adekvátní příčinné souvislosti „je příčinná souvislost dána tehdy, jestliže je škoda podle obecné povahy, obvyklého chodu věci a zkušeností adekvátním důsledkem protiprávního úkonu nebo škodní události“. Avšak i v této

souvislosti by bylo lze jen stěží dovést, že vznik tvrzené škody v takové výši, resp. objektivní nedobytnost pohledávek za Příjemcem, je podle obecné povahy, obvyklého chodu věci a zkušeností adekvátním důsledkem případné nečinnosti Instituce. To platí tím spíše, že Instituce jen těžko mohla předpokládat, že „tunelování“ Navrhovatele (jejího několikaletého a prověřeného obchodního partnera) by mohlo v takových objemech a takovou dobu probíhat bez jakéhokoliv povšimnutí dalších odpovědných osob, zejména jednatele a společníka [REDACTED]

Poukázat lze však například i na rozhodnutí Nejvyššího soudu ze dne 18. 5. 2011, sp. zn. 23 Cdo 1583/2010, podle něhož *„příčinná souvislost je dána, vznikla-li škoda v důsledku protiprávního jednání škůdce, tedy za pravidelného průběhu věci by bez škůdcova jednání vůbec nenastala. Škoda musí být nezprostředkovaným následkem protiprávního jednání, které je její hlavní příčinou, nesmí jít o příčinu jen vedlejší, popř. příčinu zkoumanou jen v obecné rovině bez rozboru jednotlivých prvků konkrétní situace. Pokud dojde k řetězení jednotlivých příčin a následků, musí škoda bezprostředně vzejít z jednání škůdce. Právní posouzení příčinné souvislosti spočívá ve stanovení, mezi jakými skutkovými okolnostmi má být její existence zjišťována“*. Jelikož je pak zcela zřejmé, že v posuzovaném případě škoda „bezprostředně nevzešla z jednání Instituce“, že by se jednalo maximálně o příčinu vedlejší a že škoda mohla vzniknout i v případě, že by Instituce Spornou transakci oznámila, nelze dovést příčinnou souvislost mezi tvrzenou škodou a porušením právní povinnosti ani z těchto důvodů.

6. K výroku rozhodnutí

Na základě všech shora uvedených skutečností finanční arbitr ani po opětovném posouzení věci neshledal důvody pro změnu závěrů učiněných v Nálezu, tj. že Instituce neporušila žádnou ze zákonných nebo smluvních povinností, když takové porušení je nutným předpokladem pro případnou odpovědnost Instituce za škodu. Finanční arbitr proto zamítl Námitky Navrhovatele a Nález potvrdil.

P o u č e n í :

Rozhodnutí o námitkách je podle § 16 odst. 4 zákona o finančním arbitrovi konečné. Podle § 17 odst. 1 zákona o finančním arbitrovi doručení nález, který již nelze napadnout námitkami, je v právní moci (*v případě, že bylo vydáno rozhodnutí o námitkách, nabývá nález právní moci dnem doručení rozhodnutí o námitkách – pozn. finančního arbitra*).

Podle § 244 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „občanský soudní řád“), rozhodl-li správní orgán podle zvláštního zákona o sporu a nabylo-li rozhodnutí správního orgánu právní moci, může být tatáž věc projednána na návrh v občanském soudním řízení. Podle § 247 odst. 1 občanského soudního řádu musí být žaloba podána ve lhůtě dvou měsíců od doručení rozhodnutí správního orgánu.

V Praze dne 6. 11. 2015

otisk úředního razítka

Mgr. Monika Nedelková
finanční arbitr